

SİNOP NÜKLEER GÜÇ SANTRALI ÇED RAPORU SAĞLIK ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Türk Tabipleri Birliği

DOĞA

- 30 km yarıçaplı etki alanı içerisinde;
  - Bozburun Yaban Hayatı Geliştirme Sahası,
- 10 km yarıçaplı alanında
  - Hamsilos Tabiat Parkı,
  - Sarıkum Tabiat Koruma Alanı,
  - Aksaz- Karagöl Sulak Alanı ile
  - Sarıkum Sulak Alanı

<https://bolge10.tarimorman.gov.tr/Menu/48/Sinop-Hamsilos-Tabiat-Parki>

- Hamsilos

Proje alanının güneydoğusunda, yaklaşık 4,2 km mesafede Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı

- 1987 yılında Tabiatı Koruma Alanı
- 1991 yılında da I. Derece Doğal Sit Alanı
- Alanda yapılan araştırmalarda
  - 97 familya,
  - 328 cins,
  - 522 tür ve 6 takson
  - 14'ü endemik
  - Endemiklerin içinde yer aldığı 26 tür ise Dünya Doğayı Koruma Birliği'nin (IUCN) kriterlerine göre korumada öncelikli tehdit altındaki
  - Alanda 233 adet kuş türü de tespit edilmiştir.”

Olağandışı bir durumda

- 30 km'lik etki alanı içerisinde bulunan sosyoekonomik faaliyetler, tarım, hayvancılık, sanayi alanları ve burada çalışan kişi sayısı ve bu kişilerin özellikleri, eğitim, spor, kültür alanları ve bu alanlarda hizmet alan ve veren kişiler ile bu kişilerin özellikleri, sağlık kurumları, diğer kamu kurumları ve çalışanların özellikleri, küçük işletmeler, yerleşim alanları ve konutların özellikleri, konutlarda yaşayan kişiler ve özellikleri

- Olası bir deprem
- Tahliye?

Olağandışı bir durumda, SAVAŞTA...

- 30 km yarıçaplı alanında 42 sanayi tesisi
- 10,5 hektar üzerinde kurulu Küçük Sanayi Alanında daha çok küçük ve orta ölçekli 220 iş yeri
  - işyerlerinin oluşturacağı çevresel kirlilik ve olası bir kaza durumunda çevre ve insan sağlığı üzerinde oluşturacağı sorunlar
  - nükleer santralin oluşturacağı risk
  - sanayi tesislerinde oluşacak olağanüstü bir durumun nükleer santrale olan etkisi
  - nükleer santralde meydana gelebilecek olağanüstü bir durumun da bu sanayi tesislerinde oluşturacağı etkiler
- Yangın?

Sağlık hizmetleri

- Sağlık hizmeti veren kuruluşlar ve burada çalışan sağlık personel sayıları, sağlık hizmeti veren kurumların konumları, sağlık kuruluşlarının kapasiteleri,
- bölgenin son beş hatta mümkünse son 10 yıllık dönemde en çok görülen ve en çok öldüren beş ya da on hastalığı,
- olağandışı bir durumda yardım alınması gerektiğinde bölgeye yakın olan illere ait sağlık kuruluşu, sağlık çalışanı ve ekipman özellikleri
- santralin sağlık sektörüne sağlayacağı ekonomik katkı
- **sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi**
- Sağlık hakkı bir insan hakkıdır ve sosyal devletlerde topluma verilecek sağlık hizmeti ücretsiz veya toplumun ödeyebileceği en az düzeyde katkı ile sağlanması gereken bir hizmet.
- güvenli su, gıda, sanitasyon ve barınma?
- nükleer santral sağlık sektörüne ekonomik katkı değil, bölgeye nükleer santralde çalışmak üzere dışarıdan gelecek kişiler ve ailelerinin alacağı sağlık hizmetleri dikkate alındığında **sağlık hizmetleri üzerinde yük**

Hava kirliliđi

- Modelleme sonuçlarına göre inşaat aşamasında hava kirliliği ile ilgili olan mevzuatta belirtilen sınır değerlerin çok üzerinde toz oluşumları
- tesis çevresinde ve yerleşim bölgelerinde oluřan bu tozun etkisinin olmayacađı?
- Tozun içerisinde bulunan PM10 ve PM2.5 insan sağlığı için zararlı olan en önemli hava kirleticiler.
- PM10 Uluslararası Kanseri Araştırma Ajansı - kanserojen
- Bu maddeler sadece toz oluşan bölgede sınırlı kalmayıp çeşitli hava koşulları nedeniyle uzaklara da taşınabildiği için hem sahada çalışan işçiler için hem de çevrede yaşayan halk için önemli bir sorun oluşturacaktır.

NÜKLEER ATIKLAR

- kullanılmış yakıtların proje şirketinin sorumluluğunda santralin ömrü boyunca santralde kurulan ara depolama alanında saklanacağı,
- nihai bertaraf uygulamasının ise Türkiye Hükümeti sorumluluğunda olduğu
- Nihai depolama alanı ile ilgili konu ise tüm dünyanın henüz çözemediği bir sorundur.
- Bir hatırlatma: İzmir'in Gaziemir ilçesinde yıllardır gömülü olan nükleer yakıt çubukları hâlâ bertaraf edilmedi ve topraktan çıkarılmadı

- katı atıkların radyoaktif atık depolama tesisinde depolanacağı,
- sıvı atıkların sıvı atık arıtma sisteminde arıtma işleminden sonra denize deşarj edileceği,
- gaz atıkların ise gaz atık işleme sisteminde uygulanan işlemler sonrasında ortama salınacağı
- Santralin normal işletimi sırasında çevreye vereceği her bir radyonüklid için sınır değerler?
- Proje kapsamında yapılan art alan radyasyon ölçümlerinde yüksek
- Çernobil nükleer santrali kazasının Karadeniz ve Sinop kıyılarında hala etkilerinin devam ettiği
- normal çalışması sırasında Sinop NGS'den kaynaklanan sıvı ve gaz radyonüklidlerin eklenmesi çevre ve insan sağlığı açısından sorun
- Yapılan bazı çalışmalarda nükleer santralin normal çalışması sırasında santral çevresinde yaşayan çocuklarda lösemi ve kadınlarda tiroid kanserinde risk artışı

Neden NGS kurulmamalı?

- Nükleer santrallerle ilgili kaygıların bir nedeni de oluşabilecek kazalar ve bunların oluşturacağı çevre ve insan sağlığı üzerine etkiler
- Raporda kazaların nadir görülen durumlar olduğu
- 35 yıl içerisinde nükleer kazalar için yapılan sınıflanmada en ağır sonuçları olan **7 seviyesinde iki kaza (Çernobil ve Fukuşima)**

Bilim

- David Oliver'a göre hekimlerin sağlık politikaları üzerinde fark ettiklerinden daha fazla etkisi olabilir
  - (doi:10.1136/bmj.o503, doi:10.1136/bmj.o365)
- Hakikati dile getirmek
- Sağlık politikası olarak bir planlamayı önerdiğimizde bu sağduyudan ötesi değildir.
  - Abbasi Kamran, Workforce, airborne transmission, and wilful neglect, BMJ 2022;376:o769 <http://dx.doi.org/10.1136/bmj.o769> Published: 24 March 2022

«*Halkımızı daha sağlıklı yaşatabilmek amacıyla bu hakların sağlanması için biz hekimler çaba harcamalıyız. Bunu söylerken aklıma “hekimliği ve demokrasiyi bilmeyen bir kimse çıkar da hekimler görevleri olmayan işlerle uğraşıyorlar diye bizi yerer mi?” endişesi gelmektedir. Demokratik bir ülkede bu olmaz.*»

PROF. DR. NUSRET FİŞEK'İN KİTAPLAŞMAMIŞ YAZILARI - II
Ana-Çocuk Sağlığı, Nüfus Sorunları ve Aile Planlaması

BARIŞ, DEMOKRASİ ve SAĞLIK

Barışı düşünürken, bir hekim olarak akla ilk gelen Hipokrat'ın yemini dir. Biz hekimlere “Kişinin yaşamına ana karnından ölümüne kadar saygılı olacağım. Onları hastalıklardan ve sakatlıklardan koruyacağım. Kişiler arasında ayrıcalık yapmadan hastalananları tedavi edeceğim. Yaşamlarını gücümün yettiği kadar uzatacağım” diye yemin ettirdiler. Savaşlara karar verenler ne yapıyorlar? İnsanları birbirlerine öldürtüyorlar. Sadece eli silahlı olanları değil, evlerinde yaşayan çocuk ve kadınları da öldürüyorlar. İşte İkinci Dünya Savaşında Londra ve işte Nagazaki. Üçüncü Dünya Savaşının İkinci Dünya Savaşından daha vahşice olacağı ve nükleer silahların kullanılacağı kuşkusuz. Diyelim ki insanlığın kaderini ellerinde tutan politik önderler insafli olacaklar ve bir savaş başlatmayacaklar. Yapılmakta olan savaş hazırlıklarının neden olduğu harcamalara ne diyelim? Bu para ile tüm insanlara daha sağlıklı, daha mutlu ve esenli bir yaşam sağlamak olasıdır.